

ČITATELJI! Prosimo, pogledajte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. V teh časih splošnega povišanja cen, potrebuje list Vaše sodelovanje. Skušajte imeti naročnino vnaprej plačano.

GLAS NARODA

Líst slovenskih delavcev v Ameriki.

Reentered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 95 — Štev. 95

(Telephone: CHelsea 3-1242)

NEW YORK, THURSDAY, MAY 14, 1942 — ČETRTEK, 14. MAJA, 1942

VOLUME L — LETNIK L.

ZA NEKAJ VEČ KOT
2c na dan dobivate ...
'GLAS NARODA'
PO POŠTI NARAVNOST NA DOM
(izvršeni sobot, nedelj in praznikov)
ČITAJTE, KAR VAS ZANIMA

RUSI SE UMIKAJO NA KERČU

RUSKO VRHOVNO POVELJSTVO NAZNANJA, DA SO NEMCI NA POLOTOKU KERČU PRIČELI MOČNO OFENZIVO, DA JE NEMŠKA ARMADA V VELIKI PREMOČI IN DA SE JE RUSKA ARMADA UMAKNILA V NOVE POSTOJANKE, NA KATERIH SE BRANI PROTI NEMŠKIM NAPADOM.

Navzlic močni ruski zračni sili in navzlic črnomoškemu brodogradnji so Nemci prebili prvo rusko utrjeno črto pod poveljstvom generala D. T. Kozlova.

Vendar pa Nemcem ne gre vse gladko, kajti neko drugo rusko prošlo pravi, da je maršal Simeon Timošenko pričel svojo ofenzivo proti Harkovu, kjer imajo Nemci do zdaj že velikanske izgube.

Vojne operacije pri Harkovu so za Ruse mnogo večjega pomena, kot pa na Kerču, kajti skozi Doneciv bazen pelje pot na Kavkaz. Rusko poveljstvo pa o ofenzivi pri Harkovu samo kratko pravi, da imajo Rusi "precej uspeha," natančnejših poročil pa ni.

Nemško vrhovno poveljstvo naznanja, da je bila prebita črta na Kerču, ko je bila uničena ruska armada in da ostanki poražene armade beže proti mestu Kerču, ki ga nemški aeroplani obsipujejo s smrtjo.

Nemško vrhovno poveljstvo tudi pravi, da je bilo vjetih 40.000 Rusov in da so Rusi izgubili 197 tankov, 598 topov in 260 aeroplanov.

Rusko poročilo, ki je bilo izdano opolnoči, pa vsa ta nemška poročila postavlja na laž. Vsa poročila, da je bilo več tisoč Rusov vjetih in da so Rusi izgubili mnogo tankov in topov, ni nič drugega, kot velika laž. Poročilo priznava, da se je ruska armada na Kerču umaknila, toda pravi, da se je umaknila v popolnem redu in da je na svojem umiku prizadela Nemcem velike izgube.

Višje proti severu pa Nemci še vedno skušajo rešiti svojo obkoljeno armado pri Staraji Rusi, jugovzhodno od Ilmenskega jezera. Na tem kraju so ruski aeroplani in protizračni topovi v zadnjih šestih dneh uničili 200 nemških aeroplanov.

Vrhovni poveljnik osiških armad v Libiji feldmaršal Erwin Rommel je bil odpoklican in bo najbrže dobil kako poveljstvo na ruski fronti.

Neko drugo poročilo, ki prihaja z nemške fronte, tudi naznanja, da je feldmaršal Albert Kesselring, ki je vodil zračne napade na Malto s Sicilije, odpotoval iz Italije in da so bili nemški aeroplani iz Sredozemlja poslani na drugo fronto.

Sudetski Nemci se upirajo

V Sudetski, nemškem delu Češke, je pričelo vreti in ljudstvo se upira nacistični vladi. Celo vojaki se upirajo.

Jeza med sudetskimi Nemci pa je priklopila do vrhunca, ko je bilo obseženih 25 sudetskih vojakov, ker so skušali dezerirati. Obsežni so bili javno na glavnem trgu v Tišinu in so njihova trupla visela tri ure. Nekaj dni zatem je bilo zopet obseženih 6 sudetskih vojakov na trgu v Bohuminu. V tem slučaju so nemški vojaki svojim žrtvam slekli uniforme, so jih zavili v eunje ter so jim na prsi pripeli napis "dezerter." Tudi v mnogih drugih krajih je bilo obseženih več sudetskih vojakov in največ proti koncu aprila.

Sudetski vojaki so v nemški armadi povročili več uporov kot pa katerikoli skupina tujih vojakov.

Sudetski Nemci, ki so leta 1938 sledili svojem voditelju Konradu Henleinu in so zahtevali, da so ločeni od Češke in priključeni k Nemčiji, so to tudi dosegli v Monakovem. Sedaj pa so se prepričali, da jih je Hitler prevaril, ko je obljubil, da 800.000 sudetskih Nemcev ne bo klical pod orožje.

Odkar pa so Nemci pričeli na ruski fronti doživljati poraze, so bili najprej poklicani pod orožje sudetski Nemci, ki so prej služili v češki armadi, nato pa so poklicani vsakega, ki je bil sposoben nositi orožje.

Kakorhitro so prišli sudetski vojaki na rusko fronto, so v velikem številu dezerirali k Rusom. Tam pa so nemško uniformo zamenjali s češko in se sedaj skupaj s Čehi bojujejo proti Nemcem.

NA HOLANDSKEM POKAJO PUŠKE

Na Holandskem je bilo zaradi vohunstva in pomoči sovražnika vstreljenih 24 Holandcev, trije pa so bili obsojeni v do smrtne ječe.

Po dveh letih okupacije so se Holanci pričeli upirati in v enem tednu jih je bilo vstreljenih 96.

Nemške vojaške oblasti nikakor ne morejo priti na sled nekemu tajnemu listu, ki izhaja nekje na Holandskem in ima 100.000 čitateljev.

Nemci zasagajo samostane
Kot poroča švedski list "Svenska Dagbladet" so Nemci zasagali vse premoženje jezuitov, frančiškanov in redemptoristov v Aachenju.

Tajna policija je tudi zaplenila vse posesti frančiškanskega samostana v Hebu v Sude-tih.

Nemci sistematično zatirajo cerkev s tem, da jo gospodar-sko uničujejo in tega ne raz-glašajo med narod.

Vzroki za zakasnitev nemške ofenzive Iz Jugoslavije

General Vladislav Anders, poveljnik poljske vojske v Rusiji je nedavno prišel iz Moskve in je navedel štiri vzroke, zakaj se je nemška ofenziva letos tako zakasnila.

Kot pravi general Anders, so za to naslednji štiri vzroki:

1. Velikanske izgube, ki jih je pretrpela nemška armada čez zimo.
2. Izgubili so velikansko število tankov in aeroplanov ter velikanske zaloge vojnega materiala, ker ga niso v snegu mogli umakniti.
3. Velikanske povodnji spomladi, vsled česar Nemci niso mogli na fronto spraviti zadostnega vojnega materiala za spomladno ofenzivo.
4. General Anders pravi, da so imeli Nemci tekom zime na moštvu tako velike izgube, da so morali poračljati 38 divizij, ki so bile namenjene za spomladno ofenzivo.

Mnogo večje izgube pa so imeli Nemci vsled hudega mraza, kot pa v dejanskih bojih. General Anders pravi, da Hitler nove ofenzive v Rusiji ne more opustiti, kajti sedaj mu je dana zadnja priložnost. Ako sedaj ne zmaga, bo nemška vojaška sila stalno pojema-la.

Rdeča armada je pripravljena na najmočnejšo nemško ofenzivo in tudi na japonski napad.

"Das Schwarze Korps", glasilo nacistične elitne garde in gestapa, pravi v nekem svojem članku, da je Nemčija postala deželna zaspancev in priporoča veliko nacistično kampanjo, da se zopet zbudi duh nemškega naroda.

V London so po skrivnih potih prišli izrezki iz listov, iz katerih je razvidno, kako so nemško časopisje prizadeva, da bi pri nemškem narodu zbudilo špartanskega duha zatajevanja, in vstrajnosti.

Ti listi odkrito pišejo, da nemški civilisti javno kažejo sovraštvo do nacistov v uniformi. Trgovci se skoro nič ne drže predpisov glede cen in ulice po glavnih nemških mestih so umazane.

Ljudje v veliki množini kupujejo pilule raznih vitaminov in "Das Schwarze Korps" pravi, da niti vojaki na Finskem celo zimo niso povžili toliko vitamina kot so samo prebivalci berlinskega predmestja Charlottenburg.

Ljudje kupujejo vse, kar vidijo v lekarnah, ker samo le-karne smejo svoje blago neomejeno prodajati.

Goeringov list "Essener National Zeitung" se pritožuje, da po mestnih ulicah leže celi kupi smeti in da bodo, če pride dež, vsi kanali zamašeni. List pozivlja hiše posestnike, da pometajo pred svojo hišo in spravljajo smeti v posode za smeti.

"Hrvatski Narod": — "Pri napadu upornikov na vojsko pri izviru Bosne sta padla policijski uradnik Pavao Đejanović in orožnik Perodolčić. V bor-bah s četniki sta pri Hrvatski Mitrovici padla vstaša Franjo Henel in Mate Matijević."

INB: "Pred sodiščem na Reki se je začel proces proti 140 'komunistom,' ki so pri-pravljali državni udar."

Zagreb, DNB: "Pavelić je v Zagrebu obiskal taborišča fašističnega vojaštva in orožništva, ki mu je pripravilo sprejem. Pavelić jih je pozdravil in jim želel, naj se počutijo v Zagrebu kakor doma."

"Wiener Tagblatt," 24. mar-ca: "Hrvatski prometni mini-ster je izdal ukaz po katerem ne sme nihče prodajati delov radijskih aparatov ali radijskih aparatov samih brez posebnega dovoljenja poštne direkcije."

"Zuercher Zeitung" poro-ča iz Budimpešte: "Član bol-garske častniške zveze general Zaimov in polkovnik Kolev sta bila prijeta zaradi pripravlja-nja revolucije."

"Novo Vreme": "V Veli-kem Jastrebu je padlo več sto upornikov."

Pod naslovom "BORBE V JUGOSLAVIJI" poroča Urad Jugoslav Information Center sledeče vesti, ki so iz raznih virov.

"Hrvatski Narod": — "Pri napadu upornikov na vojsko pri izviru Bosne sta padla policijski uradnik Pavao Đejanović in orožnik Perodolčić. V bor-bah s četniki sta pri Hrvatski Mitrovici padla vstaša Franjo Henel in Mate Matijević."

INB: "Pred sodiščem na Reki se je začel proces proti 140 'komunistom,' ki so pri-pravljali državni udar."

Zagreb, DNB: "Pavelić je v Zagrebu obiskal taborišča fašističnega vojaštva in orožništva, ki mu je pripravilo sprejem. Pavelić jih je pozdravil in jim želel, naj se počutijo v Zagrebu kakor doma."

"Wiener Tagblatt," 24. mar-ca: "Hrvatski prometni mini-ster je izdal ukaz po katerem ne sme nihče prodajati delov radijskih aparatov ali radijskih aparatov samih brez posebnega dovoljenja poštne direkcije."

"Zuercher Zeitung" poro-ča iz Budimpešte: "Član bol-garske častniške zveze general Zaimov in polkovnik Kolev sta bila prijeta zaradi pripravlja-nja revolucije."

"Novo Vreme": "V Veli-kem Jastrebu je padlo več sto upornikov."

"Hrvatski Narod": Pri Lič-kem Petrovem selu je padlo 12 hrvatskih vojakov."

"Magyar Nemzet" poroča, da so šefa beograjske proti-ko-munistične sekcije države po-licije Kosmajca in detektiva, ki ga je spremljal, ubili v neki glavni beograjski ulici. Napad so izvršili levičarsko orijenti-rani četniki. Ker napadalec niso ujeli so oblasti ustrelile za maščevanje 75 komunistov.

"Beograjska Obnova" po-roča, da so v okolici Niša četniške čete doživele poraz. List pravi, da je bilo med Nišem in Vlasotinci ubitih več sto četni-kov."

Havas poroča iz Sofije: "Na železniki postaji v Skoplju se je zgodila nesreča. Ena oseba je bila ubita, tri pa so bile smrtno poškodovane."

Za načelnika policije v Sara-jevu je bil imenovan Dragutin Marković.

V začetku meseca aprila so rumunski častniki obiskali Zagreb.

NOVA CESTA NA KITAJSKO

Ker so se Japonci polastili Burma ceste, po kateri so Ki-tajci dobivali svoje vojne po-treščine iz Amerike in Angli-je, bo kmalu odprta nova ce-sta, po kateri bodo združeni narodi pošiljali velikanske za-loge Kitajski. Poleg ene glavne ceste pa bo odprtih še več dru-gih cest. Kje se nahajajo, ni bi-lo naznanjeno. Posebno veli-ko bo dobivala Kitajska iz Ru-sije skozi Sikiang provinco. Ruska industrija na vzhodni strani ni nič bolj oddaljena od kitajske fronte, kot je severna ruska fronta. Rusijo je tudi lažje zalagati iz Amerike in Anglije skozi Murmansk, kot pa iz krajev onstran Urala. — Zato bo Kitajska dobivala svo-je zaloge iz ruskih tovarn ob Uralu, Rusija pa skozi Mur-mansk iz Amerike in Anglije.

POZIV NA MAJNERJE

Richard Maize, rudarski taj-nik v državi Pennsilvaniji, pravi, da nepotrebna očitnost majnerjev od dela povzroča manjšo produkcijo ter majner-je pozivlja, da naj skrbje, da bodo rudniki obratovali do skrajne meje.

Lastniki rudnikov trdega in mehkega premoga pravijo, da včasih kak teden tudi do 20 odstotkov majnerjev ne pride na delo, povprečno pa 6 od-stotkov na dan.

Maize je rekel, da je vsem lastnikom rudnikov poslal vprašalno pismo, na kateri bodo na-vedli, koliko rudarjev izostane od dela ter njih imena in na-slov.

Novi rabelj v Parizu

V srečnejših časih je bila v Parizu pomlad doba lepote in veselja. Letos pa se je pomlad pričela v znamenju rablja.

V Parizu je namreč Hitler po-slal svojega proslulega in naj-krutejšega rablja Meinharda Heydricha, ki ima na vesti na tisoče čeških žrtev.

Nemci ga zaradi njegove krutosti in nevstrančnosti sami imenujejo "der Henker", to je rabelj.

V Franciji, zlasti v Parizu so se zadnje čase dogajala na-silja, ki so bila doslej jako redka. In prelite je bilo mnogo krvi in največ nedolžne. Toda za Hitlerja te krvi še ni bilo dovolj in je zato v Pariz poslal svojega rablja.

Istega dne, ko je dospel v Pariz, je bilo vstreljenih 50 Francozov. Še več Francozov pa mora biti vstreljenih in za-to je Hitler rablja Heydricha imenoval na častno mesto pod-načelnika nemške tajne polie-je gestapo.

In brez dvoma bodo pred tem rabljem ležali še večji kupi ne-dolžnih žrtev, kot pa na Če-skem.

Devica Orleanska

V 15. stoletju je odšla Devi-ca Orleanska v boj za Franci-jo, pozneje pa je bila sežgana na grmadi.

Prejšnji teden pa je 85 let stari maršal Petain, ki je polo-vico Francije izročil Nemcem, da bi še nekaj let živel v osta-lem delu Francije, je francoski narod v imenu Device Orlean-ske prosil za pomoč in pod-poro.

30. maja 1431 je bila sežgana na grmadi, leta 1920 pa jo je katoliška cerkev kot mučenico razglasila za blaženo.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation).
Frank Baker, President; J. Lapaha, Sec. — Place of business of the
corporation and address of above officers: 216 WEST 18th STREET,
NEW YORK, N. Y.

49th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.

Subscription Yearly \$6.—, Advertisement on Agreement.

Na celo leto velja list na Ameriko in Kanado \$6.—; na pol leta \$3.—; na štiri leta \$18.—. Za New York na celo leto \$7.—; na pol leta \$3.50.
Na inostranstvo na celo leto \$7.—; na pol leta \$3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 2-1242

NEMCI MOBILIZIRAJO DELAVCE

Nemci za svojo vojno industrijo potrebujejo na milijone delavcev, kakor potrebujejo na fronti milijone vojakov. Domači delavci ni, ker so vsi na fronti, zato pa so bili mobilizirani vsi delavci v zasadenih deželah in so bili poslani na prisilno delo po tovarnah in po poljih.

V desetih dneh so Nemci po zasadenih deželah izdali odredbe, po katerih je z ozirom na prisilno delo prizadehiti okoli 300,000,000 dečkov in deklet, mož in žena od 14 do 65 in celo do 70 let.

Neko poročilo, ki je prišlo v London, pravi, da nemška vlada pritiska na Laval, da izda slične odredbe za Francijo.

Poglavitni nemški namen je mobilizirati mišične vires srednjega stanu, vso moč višjega razreda in izobraženstva, ki do sedaj, kot pravijo naciji, niso opravljali "koristnega dela," bodisi, ker so imeli sredstva za življenje, ali pa so si služili kruh drugače kot z rokami, ali pa so živeli od pokojnine.

Pri Nemcih delo z glavo ne pomeni nič. To bo samo monopol za Nemčijo. Vsled tega hočejo Nemci zelo zmanjšati število profesorjev, učiteljev in raznih uradnikov.

Vsi ti bodo morali opravljati dela z rokami v industriji in na poljih.

"Kdor ne dela, naj tudi ne je," je nemško geslo. Toda delo pri Nemcih pomeni prisilno delo.

Profesorji, učitelji in drugi, ki bodo opravljali duševna dela, bodo samo Nemci. Vse razumnost med podjarmljenimi narodi bo iztrebljeno.

Prisilno delo bo v veljavi toliko časa, kot vojaška služba, to je do demobilizacije. Civilne oblasti ne bodo več imele pravice odločevati, kako delo bo kdo opravljal, temveč bo prisilno delo pod vojaško oblastjo.

Vsi ti delavci po tujih deželah bodo morali delati za Nemčijo in vse izdelano ali pridelano blago bo poslano v Nemčijo.

Vojaške oblasti bodo imele pravico kakemu podjetniku prepovedati izdelovanje katerega izdelka, ki po mnenju vojaških oblasti, ni posebne važnosti, ter bodo morali izdelovati to, kar bo zahtevala vojaška oblast.

Moški izpod 65 let ne bodo smeli delati po pisarnah in uradih, temveč po tovarnah in na poljih. Celotno materijo z otroci nad 5 let bodo morale delati zlasti na poljih.

Plačo bo določala vlada, kakor se ji bo zdelo primerno. Po nekaterih industrijah pa bo tudi vpeljana plača od kosa, da bo vsled tekmovanja produkcija povečana.

Po nekaterih deželah so Nemci že vpeljali to prisilno delo, najstrožje pa na Poljskem in na Rumunskem. Kdor v teh dveh deželah ne mara delati, sploh ne dobi jesti.

DRUG PARNIK POTOPLJEN NA ST. LAWRENCE-U

Mornariški minister Angus L. MacDonald je v kanadski poslanski zbornici naznanil, da je bil v pondeljek v reki sv. Lovrenca potopljen že drugi parnik in na istem kraju kot prvi parnik.

Poslanci so bili zelo ogorčeni nad tem poročilom in poslanec T. L. Church je zaklical: — "Kje pa je bila vaša mornarica, ko se je vse to dogajalo na reki St. Lawrence?"

GEN. GIRAUD SE HOČE VRNITI

Reuterjevo poročilo z oznako "na nemški meji" pravi, da se je general Henri Honore Giraud, ki je bil v maju leta 1940 vjet, toda je pred nekaj tedni pobegnul s trdnjave Koenigstein na Saškem, ponudil, da se vrne v Nemčijo pod pogoje, da Nemčija izpusti 500 tisoč francoskih vojni ujetnikov.

General Giraud je svojo ponudbo predložil generalu Otonu Stuepnagelu, nemškemu vojaškemu guvernerju v zasedeni Franciji na sestanku, ki

ga je poskrbel Pierre Laval.

Poročilo dodaja, da je bil general von Stuepnagel nad Giraudovo ponudbo presenečen in da je razgovor naglo prekinil.

GENERAL NOBILE DEPORTIRAN

Poročano je že bilo, da je švedski parnik Drottningholm 8. maja iz Amerike v Lizbono odpeljal 948 oziških diplomatov in drugih počanikov oziških držav.

V družbi italjanskega poslanika princea A. Canio Collona je bil tudi general Umberto Nobile, ki je leta 1928 vodil na severni tečaj zrakoplov, ki pa se je ponesrečil. Na poletu in pri neizgodi pa se je proti svojim tovarišem obnašal tako ne-taktno, da ga je po vrnitvi uradna Italija zelo hlačno sprejela. Vsled tega je odpotoval v Rusijo, kjer je bil zaposlen pri gradbi zrakoplovov. Od tedaj o njem ni bilo ničesar več slišati, tudi ni bilo nikjer objavljeno, kdaj je došel v Ameriko in šele sedaj je časopisje sporočilo, da je bil skupno z italjanskimi diplomati in konzuli poslani preko Lizbone v Italijo.

Iz slovenskih naselbin

JOŽE ZELENČ SE JE ZOPET OGLASIL

Ta mesec je bilo eno leto, ko smo prejeli žalostno poročilo, da je umrl na Vrhniki Jakob Kunstelj, oče moje žene. V jeseni pa smo prejeli pisanje, da se je smrtno ponesrečil njegov brat Ignac Kunstelj, znani gostilničar na Vrhniki. Peljal se je menda s kolesom iz Horjula, ter je v Ligojmi na klanecu zadel v vogal neke hiše, ter drugi dan je umrl.

Poročali so nam v prvem pismu tudi, da je bil njegov 28 letni nečak Gašpurjev Ciril pri Zireh od Nemcev ustreljen, ko je hotel čez mejo v Kamnik, kjer je imel službo. Kasneje se je pa izkazalo, da je prišel srečno na svoje mesto.

Na vprašanje smo zvedeli, da tudi škof Rožman in ljubljanski župan nista bila nič v zaporu, dasi se je o tem tu obširno poročalo.

Bila pa je res velika Borovniška "bry" razstreljena, da se je detonacija prav na Vrhniki slišala.

Prav sedaj je minulo 3 leta, odkar smo v tem malem naselju, z imenom Northfield, (okrog 800 prebivalcev) ob Skokie Boulevard U.S. Rt. 41, kakih 20 milj severno od Chicaga, ali 20 milj južno od Waukegana. Goštilin v tem naselju je dovolj, pet, ter je ene tle lastnik škofješki rojak Andy Hostnik, kateri si je lansko jesen ustanovil še eno v Wisconsinu, prav ob tej cesti. 6 milj severno od mejne črte med Illinois in Wisconsin, ali 6 milj zapadno od Kenosha, Wis, ter vodi isto osobno. Tudi gori je na razpolago poleg izborne pijače okusna hrana ter 32 različnih vrst sira od preprostega limburgerja do razkošnega rockforda. Za utrčene turiste pa ima v parku sedem prostornih in svažnih kabin.

Ker pride vsak teden enkrat sem doli, za se vedno štejemo v našo naselbino tukaj, da lahko naštejemo več Slovencev. Poleg moje družine štejemo v to naselje "grandna" 84 letnega Andreja Hostnika, ter njegova sinova Andy in Feliksa Hostnika ter se radi malega številca ne moremo šteti za slovensko naselbino. Kljub temu pa vestno zasledujemo dogodke med Slovenci v Ameriki in v zasluženi domovini.

Sedaj na imam v mislih veliko akcijo JPO. slov. sekcija, za katero bi bilo pričakovati po enem letu vse drugačnega uspeha, kot pa je bil dosežen kljub zavesti, da je vodstvo in urava iste v vestnih in zanesljivih rokah vodilnih odbornikov vseh treh enot in drugih slovenskih organizacij. Dasi so se številne slovenske naselbine in posamezniki odzvali z lepimi vsotami prispevkov, ni radi vsakovrstnih neutemeljenih izgovorov splošnega in spontanega odziva na katerega bi bili lahko vsi Slovenci ponosni.

Direktor publicitete Janko N. Rogelj se trudi s pisanjem ganljivih in v sree segajočih člankov, da omehča srca onih, katerim je kratak presledek od sree do — žepa, tako oddaljen. Pokličite si v spomin njegov članek "Kri ni voda" pa sem uverjen, da se ne boste mogli strinjati z nadaljnjim odlaganjem.

Trpeči in teptani Slovenci v domovini vedo, da se zbira za njih prispevke ter da dobe pomoč, kadar bo to mogoče. Ne vedo pa, da gre zbiranje v tem, kot se mi je zdelo včasih v otroških letih ob počasni molitvi vseh treh delov rožnega venca na večer vernih duš. Ljudje ta monstiran morja čakajo v upanju, kakor duše v vseh, da bi dočkali še živi pomoči in odrešenja. Ali bi nas ne bilo stam, ka bi nesrečnem namesto kosov dobrega kruha, delili samo drobtine, odpadle od bogato obloženih mizah, o katerih se vedno pogostoma čitamo.

Z zanimanjem sem vedno zasledoval tudi članke in poročila Rev. Bernarda Ambrožiča o uspehu in prispevkih pomožne akcije slovenskih župnij, pri kateri se je mnogo posameznikov v zbirkah odzvalo z lepimi prispevki. Med darovalci opazim mnogokrat več znanih imen. Spominim se torej akciji primernega gesla — "Kri ni voda." — Daj brat, pomagaj sestri!

Ker nas v naselju Northfield ni dosti Slovencev, smo vseno zložili malo vsoto, da se oddolžimo klicu za pomoč nesrečnim v domovini in sicer: And. Hostnik st. \$2.; And. Hostnik ml. \$2.; Feliks Hostnik \$2.; in družina Jože, Anna in Jožek Zelenc \$5.; ter je bil poslan ček za \$11.00 na Janka Roglja v Cleveland.

Razveseljava in pomembna je bila v slovenskih listih objava, da se Slovenci organiziramo tudi politično za uspešno delo. Toda še predno se je ideja razvila v lep cvet, je ovela še v topku od lahke slane iz Washingtona. Urednik Prosvete L. Molek je bil mnenja, da bi politično, ko je bilo od državnega departamenta namignjeno, da se ljvivih rokah vodilnih odbornikov

primerno za politično akcijo še nadalje delovati brez dovoljenja, dasi je bilo menda pisatelj Adamcu v Washingtonu izjavljeno, da bi nam Jugoslovanom ne oporekali pri takem delovanju. Edino javno in v ameriških listih ni bila ta izjava podana in potrjena.

Jaz bi bil mnenja, da bi nam pri taki politični akciji prav nič ne oporekali. Saj se vendar borimo za iste ideale Zdrženih držav in vsemu svetu je znano, da ni tako trdnega odpora proti osišk, kot ravno v Jugoslaviji. Pogosto pišejo ameriški listi, da je prav odpor Jugoslavije zadržal Nemce 6 tednov od napada na Rusijo. Slika in opis generala Mihajloviča je bila med 10 najboljšimi generalov sveta. Da ga je jugoslovanska vlada imenovala za vojnega ministra, je povsem primerno. Tudi zunanje ministrstvo mu lahko poveri, saj je v Ameriki in v vsem znanjem svetu bolj poznan, kot vsi drugi člani vlade.

Ker smo Slovenci številno majhen narod, je sedaj edina prilika, da se politično organiziramo in pokažemo, da se obostojamo ter bomo pravice za naš narod javno zahtevali. Sedaj je torej čas, kasneje, ko bodo že drugi vadljali za plašč našega naroda, bo mogoče prepoznati.

Splošno je znano, da delajo tudi naši četniki in uporniki kljub težkim žrtvam Lahom in Nemcem dosti preglavice. Čitali ste, kako so njim porušili postajo Verd nad Vrhniko, zažgali 20 vagonov bencina in več vojakov pobili. V Ljubljani so jih aretirali 400 ter 12 takoj ustrelili. To je toliko, kot če bi v Beogradu aretirali 4 tisoč. Odločen odpor pri vednem tveganju življenja med Slovenci na Gorenjskem in Štajerskem pa je poleg sočutja tudi občudovanja vreden.

Minister Snój in prof. Furlan se trudita na shodih in zborovanjih in na radio, da tukajšnjim Slovincem predvajata in razlagata o naši domovini ter tamošnje razmere pred in po vpadu sovražnika v naše kraje. Ter osveščujeta med nami narodno zavest.

Dostikrat pride v ospredje vprašanje, pod kakšno obliko vlade naj bi bila Slovenija po priključitvi Primorskih in Korških Slovencev.

(Nadaljevanje prihodnjik.)

ODLIKOVANJE FILIPINSKEGA JUNAKA

General Lincoln (levo) pripenja odlikovanje na prsi brigadnemu generalu Royceu, ki je nedavno vodil 13 bombnikov iz Avstralije na Filipine, kjer so bombardirali japonske postojanke in so se zopet vrnili na svoje letališče.

Peter Zgaga

Proti draginji

Ameriška vlada je zdaj dosti bolj previdna kot je bila tekom zadnje vojne.

Kapitalisti in tudi manjši trgovci so takrat izrabili zadrege ameriškega prebivalstva in pognali cene do vrloglavih višin. Proti njihovemu početju so bile oblasti brez moči.

POZDRAV P. ZGAGI.

(Ker mi je naročnina na list "Glas Naroda" potekla, vam jo zopet ponovno pošiljam; ker brez tega lista bi ne mogel biti. V njem najdem vsakovrstne novice in razvedrila, posebno pa še zdaj, ko je roka Petra Zgaga začela posloovati v njem. Obžalujem, da je bil tako dolga bolan. Dal Bog, da od sedaj naprej živi v zdravju in zadovoljstvu kot agilen delavec za naš list "Glas Naroda." Naj sprejme iskreni pozdrav in še na mnoga leta!

Vik Zadnik.
Rockdale, Ill.

ŽALOSTNO POROČILO.

V ponedeljek dne 4. maja je nagloma preminila rojakinja, soproga več letnega naročnika "Glasa Naroda" Mrs. Ana Hočevar. Pokojnica je bila rojena 4. novembra 1895 v Koprivnici na Hrvaškem, dasi so bili njeni starši, oče iz Novega mesta, mati pa iz Trebnja na Dolenjskem in njeno dekleško ime je bilo Kastelic. V to deželo je prišla leta 1912 in sicer v Pittsburgh, Pa., odkoder se je preselila v Gowanda, N. Y.

Pogreb se je vršil v četrtek popoldne na Pine Hill Cemetery. Pokojnica zapuščala žaljivega soproga, dva sinova, Jožefa in Charlesa, katere oba sta v armadi Strica Sama. Sin Jožef je nekje v Afriki, Charles pa v Great Lakes Station, Ill. Dalje zapuščala hčerko Adelino, omoč. Pratt, in dva brata Antona in Charlesa Kastelic v San Francisco, Cal. Bila je članica društva Boosters SNPJ, katero ji je podarilo cvetlice in jo v obilnem številu spremlilo k večnemu počitku. Ker je bila ljubiteljica cvetlic, je bila slednji tudi njena krsta vsa obdana s cvetjem, katerega so ji podarila bratska društva, Slov. dom, delavci, kjer je soproga zaposlen ter sosedje in drugi prijatelji.

Minulo jesen v septembru je tukaj umrla njena mati v starosti 82 let, dočim jih je sedaj umrla hči izpolnila 46 let, toda smrt ne gleda na starost, ampak kar tako v kratkem času je pobrala eno za drugo. Naj počiva v miru!

C. Straiša,

Gowanda, N.Y.

SLOVENEK Z LETALOM UBIT.

Na potu z Kalifornije je tresčit aeroplan v hrib, pri čemer je bilo ubitih 17 ljudi, med njimi Joseph Keržnik, star 38 let. Bil je na potu domov v Cheyenne, Wyo. kjer ima ženo in dva sinova. Imel je vladno službo ter posredoval med izgnanimi Japonci. Pokojnik je bil rojen v Rock Springs, Wyo. kjer zapuščal mnogim dobro znane starice, Francisko in Franka Keržnik. Poleg staršev zapuščal tri brate in štiri sestere.

Louis Tancher
Rock Springs, Wyo.

SOVRAŽNI SUBMARINI SVIGAJO PO ATLANTIKU IN PACIFIKU.

Vlada seveda ne objavi, koliko ladij potape in koliko vojakov ubije. Take objave bi bile sovražnikom dragoceni material.

Vežbanje armade se smoteno vrši. Ko so napadli Japonci Pearl Harbor, je imela Amerika približno 1 milijon 600 tisoč vojakov. Pravijo, da jih bo imela letošnjega decembra 3 milijone 600 tisoč.

Gradnja ladij je potemtakem najtežavnejša naloga. Predsednik Roosevelt je odredil, da je treba lotos zgraditi osem milijonov ton novih ladij. Grade jih seveda tudi v Angliji, Kanadi, Avstraliji in po drugih angleških posestvih.

Naravnost neverjetno je, da bi mogli sovražni submarini sproti potopiti vse novozgrajene ladje.

V totalni vojni proti osišk, potrebuje vlada pomoč vsakega državljanca; pomagajte s tem, da kupujete redno United Savings Bonds ali Savings

Ba sam malenkosten primer naj navedem.

Ob izbruhu prejšnje vojne so vsepovsod prodajali kartonček "Meoca" cigaret po pet centov.

Naenkrat so postali kartončki manjši. V vsakem je bilo le osem cigaret. Če si jih hotel imeti deset, si moral dati zanje sedem centov. Nekega dne so se pa spet pojavili po trgovinah kartončki z desetimi cigaretami.

Toda bili niso več po pet, pač pa po deset centov.

Slično je bilo z drugimi stvarmi.

Ce je moral trgovec tovarnarju zaboj mila kvoder dražje plačati, je vsak kos mila enostavno podražil.

Zdaj je pa vlada drugače ukrenila. Cene ki so prevladovala pred dobrimi meseci dni, se pod nobenim pogojem vodoče ne smejo povišati.

Kapitalisti niso slutili tega vladnega ukrepa in so najbrže nameravali polagoma dražiti svoje produkte.

Ce bi kaj takega slutili, bi bila draginja že zdaj neznosna.

Kontrola nad mezdami in zaslužkom

Vlada namrava zopet uveljaviti takoimenovani Barnshov načrt, ki je bil tekom zadnje vojne glavno orožje proti inflaciji. Nekega dne bo predsednik do konca vojne "zamrznil" plače in cene ter s tem zavril vijak zahtev po izboljšanju plač ter neupravičenem draženju.

V zvezi s tem se pojavi vprašanje, kako bodo ustaljene plače industrijalnih mogotcev.

Ker njihov dohodek povečini ni stalen, ampak sestoji po večini iz dividend, katerih ni mogoče kontrolirati.

Tako ima naprimer Eugene G. Grace, predsednik Bethlehem Steel Company že pet let 180 tisoč dolarjev stalno letne plače. Leta 1940 je pa imel 478 tisoč 144 dolarjev dohodkov.

Predsednik Združenih držav ima na leto 75 tisoč dolarjev plače.

Ali nas bo mogoče skušal kdo prepričati, da so vse Združene države šestkrat manj veljavne kot pa eno samo ameriško je-karsko podjetje?

Vojne težkoče.

Za uspešno zmago je Združenim državam treba:

Imeti morajo z vsem dobro preskrbljeno armado in pa brodogoj, ki prevaja vojaštvo na oddaljena bojišča.

Pripomniti je treba, da je problem transporta težavnejši kot je pa dobava in preskrba vojaštva.

Sovražni submarini svigajo po Atlantiku in Pacifiku.

Vlada seveda ne objavi, koliko ladij potape in koliko vojakov ubije. Take objave bi bile sovražnikom dragoceni material.

Vežbanje armade se smoteno vrši.

Ko so napadli Japonci Pearl Harbor, je imela Amerika približno 1 milijon 600 tisoč vojakov. Pravijo, da jih bo imela letošnjega decembra 3 milijone 600 tisoč.

Gradnja ladij je potemtakem najtežavnejša naloga. Predsednik Roosevelt je odredil, da je treba lotos zgraditi osem milijonov ton novih ladij. Grade jih seveda tudi v Angliji, Kanadi, Avstraliji in po drugih angleških posestvih.

Naravnost neverjetno je, da bi mogli sovražni submarini sproti potopiti vse novozgrajene ladje.

V totalni vojni proti osišk, potrebuje vlada pomoč vsakega državljanca; pomagajte s tem, da kupujete redno United Savings Bonds ali Savings

Dopisov brez podpisa in oznake ne prištevamo. Dopisi na čisto bele listine naj bodo v našem uradu najkasneje v sredo izstavljeni.

Vesti iz slovenskih naselbin

Dopisi se nam vedno dobrodošli, ker s tem pomagamo našim bralcem, da se bolje informirajo o našem življenju in o našem narodu.

PROSLAVA MATERINSKEGA DNE

Prav lepo smo proslavili Materinski dan preteklo nedeljo v cerkveni dvorani na Osmi v New Yorku. Preobširno bi bilo opisati vsako točko programa in zato hočem samo omeniti, kako je potekla proslava.

Program se je vršil pod spretnim vodstvom našega župnika Rev. Pija Petrica, katerega mojim priznati, da je cel program izvedel mojstrsko.

Program je otvorila naša odlična pianistinja Mrs. Elizabeth Meitzen-Sustar, ki nam je zaigrala Chopinovo "Polonoise" in Čajkovskijske "Concerto."

Naše mladenke so zelo lepo predstavljale šolajočo v angleškem jeziku in ima za snov opravljive jezike. Vsem igralkam naj bo tu izrečena vsa pohvala, kajti vsaka je svojo vlogo zares mojstrsko izvedla.

Članice mladinskega cerkvenega odbora so tudi kaj lepo zapele nekaj, bas za ta dan primernih pesmi. S svojim samosplošnim se je tudi zelo odlikovala Miss Dorothy Bukovec. Najlepa pevka točka pa je bila dvospet, ki sta ga zapela Miss Ann Kopic in Mr. Frank Stariha.

Vse pohvale so vredni in so tudi želi buren aplavz Miss M. Grill, John Grill in Chas. Penko, ki so z veliko dovršenostjo na koncertne harmonike zaigrali nekaj slovenskih nar. pesmi.

Najpomembnejša točka celotnega programa pa je bila živa slika, katero je zelo globoko zamislil Rev. Petrie. Slika je predstavljala ameriško Slovenko, Slovenko iz starega kraja, bodočo Slovenijo in kip Svobode. Ob sliki je Rev. Petrie govoril tako ginitivo, da menda ni bilo med gledalci nikogar, ki ne bi imel solznih oči.

Pred vzorizirano živo sliko pa je govoril univerzitetni profesor dr. Boris Furjan iz Ljubljane, čegar govor je bil tako pomemben, zanimiv in važen, da ga v naslednjem podajamo dobesedno:

"Dan vseh mater proslavljamo danes. To je praznik vseh žen, dan, ki bi ga morale ma-

tere praznovati v domači sredi in tihem zadovoljstvu. Mati je zadecila zakonu, ki po čudežnem snovanju poraja življenje in ga v večnem obnavljanju ohranja. Izpolnila je najvišjo postavbo vsega človeštva, postavbo ljubezni in žrtvovanja. Svoje najboljšo je dala rastočemu življenju; slabih prečutih noči in neumorno delo trdih dni. Mnoge od vas so odšle iz prelepe Slovenije kot dekleta, da najdejo tu boljši kosček zase, mnoge ste si našle med rojaki druga, da sta si ustvarila družino in skrbela za njeno bodočnost. Druge ste prišle sem z otroci za možem, ki je bil že tu, da vam pripravijo prostor in obstanek. Pa naj bodi pot in usoda sleherne od vas katera koli, v vašem srcu je bila ena sama misel: da bi bil otrok deležen sreče, ki je v same niste morda nikdar užile. In v vsaki materi je neizkorenljivo upanje, da bi otrok zaživel polno življenje, vredno in dostojno človeškega bitja. Neskončno hrepenenje je v materinem srcu neskončno gorje more prenesti in prenaša ga v trdni veri, da se iz trpljenja rodi sreča, da za nočjo zasije dan in da za kričnim sedom zavladava pravica.

Čakala je majka mladih Jugoslovcev, da ji prinese novice z bojnega polja, novice o izidu strašnih bitk, ki so jo Srbi bili s Turki "za krst častni in slobodu zlatnu", novice o usodi svojcev, moža in devetero sinov. Druga za drugo ji prihajajo vesti, da so ji padli mož in sin za sinom. Trdno se je držala, solze ni bilo v njenem oku. Samo najmlajši sin ji je ostal, kateremu je veljal poslednji trepet njenega srca. Črni garvan ji prinese roko s prstanom najmlajšega sina. Narodna nem pravdi, da je tudi tedaj "majka trdno srca bila, suze ne pustila" a v boli ji je počilo srce.

Ni preteklo 600 let od vzrušenja žrtve srbske matere in njene žrtve in žrtve jugoslovne matere so obrodile sad, lep, bogat, in dober. Maščevano je bilo Kosovo, ustvarjen dom Ju-

VABILO na VESELICO TREH SKUPNIH DRUŠTEV

V FLY CREEK, N. Y.

Farmerško Bolniško Podporno Društvo, Društvo št. 457 SNPJ., in Društvo št. 593 SNPJ.

prirede VELIKO VESELICO v korist RDEČEGA KRIŽA V SOBOTO, 16. MAJA

Pričetek ob 8. zvečer. Za obilno vdeležbo se priporoča — Odbor

govorjanom, postavljena stavba namenjena, da se veča in širi, ne drugim v škodo, ne na njihovo breme, marveč v korist nam in vsemu dostojnemu človeštvu. A stavba je bila prelepa, da bi ne vzbujala zavisti sosedov. Vedeči so, da z možjo naše države ginja njihovo upanje, da bi nas mogli še dalje izkoristiti in si zavarovati lepše in brezskrbnejše življenje na naše stroške. In pričela se je zarota vseh, ki so gojili črno zavist v srcu, in trpljenje naših mater, za hip ublaženo. Se je pričelo znova: Kaj vse je prešlo srec teh mater katerih sinovi so bili preganjani, mučeni in trpinčeni samo zato, ker so hrepeneli po svobodi besede in srec, streljani srmatno v hrbet od fašističnih plotonov, umirajoč se z zadnjimi močmi vzklikali: "Zivela Jugoslavija!" V prelepi pesmi, posvečeni Bazo- vikiim žrtvam, pravi Karl Sirok, da samo Mati božja ve, kaj je morala prestati mati Bidovecva, ko so ji lepega jesenskega jutra odpeljali na Bazo- vico sina, da ga s tremi dragimi ustrele v hrbet. Trinajstero deč je imela mati Bidovecva, z vsem srecem in vso dušo je živela samo zanje. Na leto po smrti prvorojenca, najlepšega med njimi, ji je od tuge zastalo srce.

In žrtve se je vrstila za žrtvijo in srec slovenskih, hrvaških in srbskih mater so krvavela, gorje se je večalo in širilo, dokler ni črna noč padla nad našo zemljo. Kje je danes mati, ki bi ne imela nikogar, da bi plakala za njim? Ali so to sinovi, ali hčerke, ali morda vaši bratje ali sestre, ali njih deca, ali morda vaše matere in očetje. Neskončno je danes trpljenje, ki je zajelo našo zemljo, brezmejno trpljenje slovenskih ameriških mater, ki plakajo za usodo svojih v starem kraju. Ze v drugo se je izpolnil materinski dan, kar je srec slovenske matere polno neizmerne trpljenja. Oskrunjena so njena najsvetejša čustva, pogazena in poteptane njene nade. Naši sinovi so streljani in obočani, skrivajo se kot zverji v hribih in nezlomljivi volji, boriti se do kraja. Naše hčerke so odpeljane v tujino, da bodo na voljo gospodskemu svajalstvu. A v brezprimernem trpljenju slovenskega naroda črpamo silo in moči iz srec slovenske matere, črpamo iz njega pomoč, da nam je slovenska mati rodila tako sinove, ki so zmogli najvišje žrtve. V veličastnem sovražju bijejo danes srec slovenskih mater z ameriški materami, med katerimi zavzemateve, ameriške Slovenke, tako častno mesto. V hvalečnosti in udanosti se klanjamo pred vami in vašimi žrtvami v poslednji borbi za dostojnost človeštva.

POROČILO O VSESLOVANSKEM KONGRESU

Velicasten Vseslovanski kongres, ki se je vršil v Detroitu, Michi., 25. in 26. aprila, mi kot delegatu nalaga dolžnost, da podam čitateljem tega lista svoje vtise in sklepe kongresa Slovincem na znanje.

Poverilni odbor je poročal že v soboto, da je bilo na kongresu 2155 izvoljenih delegatov vseh slovanskih narodov. Tudi bolj oddaljeni delegatje so se vedno prihajali, tako da je število doseglo 2800.

Takoj po otvoritvi kongresa je bilo razvidno, da se bo kongres počel z resnimi problemi. Glavni cilj kongresa je bil, da ustvari med Slovani tako edinstvo in snotno akcijo, kakršne ni bilo doslej, da na ta način in z tako spontano željo vplivamo na ostale narodne skupine v Združenih dežavah, da pospešijo svoje napore za obrambo neodvisnosti Združenih držav in osvoboditev ostalih podjarmljenih narodov, ki danes prenašajo nepopislne muke pod germanskim imperializmom. V tem duhu je kongres zboroval in določil svoje sklepe in priporočila vsem slovanskim organizacijam, vladi v Washingtonu in vsem posameznikom.

Slovinci smo bili zastopani še dokaj dobro, ako vzamemo v poštev prejšnje razpoloženje med voditelji naših organizacij. Zastopani sta bili SNPJ in ABZ po glavnih odbornikih. Vsi ostali narodi, razen Poljaki, so bili izredno dobro zastopani. Pogrešali smo naše verske skupine, ki so med nami važen faktor.

Na kongresu so bile torej zastopane vse grupe, kar je kongres vzel v obzir. Nobena organizirana skupina pa ni zahtevala zase nič posebnega, temveč so vse prišle z ednim namenom, da čimveč doprinese k edinstvu in zmagi, da takorekno prvič v zgodovini manifestiramo naše skupne težnje v tem kritičnem času, da damo najlepši primer lojalnosti in vzglede ostalim narodnim skupinam, kar je naša vlada v Washingtonu od nas tudi želela. Predsednik Roosevelt se je tega v svoji poslanici Vseslovanskemu kongresu zavedal in izrazil, da bodo Slovani imeli skupne koristi od združenega nastopanja.

Naše skupne naloge.

Zavedajoč se resnosti časa in potreb, je kongres v tem smislu določil naše skupne naloge. Po mojem mnenju so te naloge zelo primerne in vsaka skupina z mirno vestjo stopi v akcijo brez najmanjšega oklevanja. Če pa ne pride do slege in enotnega nastopanja v okvirju Vseslovanskega kongresa, katerega vlada v Washingtonu priznava, za merodajnega predstavnika 15. milijonov ameriških Slova-

Zahvala

Iz srca se želim zahvaliti v imenu mojih in moje družbe vsem, ki ste se odzvali vabilu na svatbo moje hčere Mary, tudi tistim, ki se niste vdeležili, ker vam ni bilo mogoče iz enega ali drugega vzroka. Vam se lepo zahvalimo za lepa darila, ki ste jih poslali na naš dom.

Dne 9. maja mi bo ostal v spominu do smrti. Ko se je Mary poslovila od našega doma kot nevesta in poroki, so nas solze ginitosti obile. Da imamo Mary vsi radi, je vsem znano, kadar jo pozna, kar je pokazalo njeno ženitovanje, ko so sosedji in prijatelji prišli na naše dvorišče, da vidijo Mary, ko vsak rad vidi nevesto.

Ne smem pozabiti naših prihodnjih kuharic za okusno večerjo, ki so jo pripravile v dvorani društva Domovine na 14. cesti, in to so: Mrs. Katarina Ušić, Mrs. Minka Fedel, Mrs. Mary Valencić, Mrs. Pepa Barič, Mrs. Katarina Spetć in Mrs. Gabrijel. Tako se tudi zahvalim dekletom, ki so na mizo nosile posebno pa Mary Ušić in družini, tako tudi tistim, ki ste pomagali za hišo, da ni bilo treba biti nočnemu ne želen, ne lačen.

Lepa hvala slovenskim fantom, ki so tako lepo igrali, da so pisali mladi in stari, to so trije bratje po imenu Meglič, podomniče jim rečejo Kovačovi. Starši so lahko ponosni na svoje sinove. Lepa hvala!

Zahvalim se tudi pevkam, ki ste lepe zapele, ko so Mary vzeli venec z glave, to je pesem: "Venec na glavi se bliska ti s kitičice, rožice zelenih slovensko dekle."

Kaj je žutilo moje srce je mogoče vsaki materi. Pozdravljene vse matere in hvala vam vsem skupaj, karkoli ste mi pomagali. Upam, da vam povrnemo, kadarkoli nas boste kaj potrebovali ali povabili, da bi kaj kmalu kaj pisali!

Bartherton, Ohio.
Dne 12. maja, 1942.

Mr. in Mrs. Mary Pavlovich.

nov, pa bodo slovanski narodi, ki se niso izselili, let trpi nečloveško postopanje pod tujim fašističnim jarmom. Stičnih politikarjev itd. Seveda imamo naloge paziti na morebitne peto-kolonce, kajti če jih ne bomo razkrinkali sami, jih bo pa federalna oblast. Torej je boljše, da očistimo sami svojo hišo.

Ena glavnih nalog slov. prišelencev in njihovih potomcev pa je, da pomnožimo produkcijo vojne orožja, ker Slovani tvorimo nad 50 odstotkov produktivnih sil v težki industriji. Poleg tega pa je naša dolžnost, da kupimo čimveč obrambnih bonдов, da preprečimo inflacijo in zagotovimo zmagov nad hitlerizmom. Kongres je tujaril vlado, da je za poraz osi šča nujno, da Anglija in Združene države takoj pričnejo z ofenzivo na drugi fronti, da s tem ojačamo upanje in odpor podjarmljenih narodov, da s skupno močjo udarimo po Hitlerju, ki je glavni sovražnik naše dežele in civilizacije. Zato je proizvodnja orožja tako važna za Ameriko, kot za Slovence in aplošnem. Združene države namreč posedujejo vse potrebne masinerije in delovno silo in prav lahko zalagamo naše zavzete potrebnim orožjem na vseh frontah.

V okvirju Vseslovanskega kongresa imamo najboljšo priložnost za izražanje naših pravičnih čustev in solidarnosti z vsemi podjarmljenimi narodi, podpirati slovanske prizadevanja za neodvisnost in ustvaritev boljše bodočnosti. Ravno tako bomo združeni z jasnim programom veliko vplivali pri mirovnih pogajanjih, gledali, da bodo naše želje ustrezene, da dobimo nazaj zaslužjene

Kongres je sprejel niz važnih rezolucij in manifest, v katerem pozdravljamo slavno Rdečo armado in njeno vlado, junaški odpor četnikov v Jugoslaviji, kakor tudi drznost čeških in poljskih delavcev, ki s obotrobo v nemških tovarnah. Sploh se v manifestu podtravlja skupni odpor vseh narodov ter obljublja vsestransko pomoč in podporo v skupnem boju da bo fašizem strl še to leto.

Za nadaljno mobilizacijo edinstva je bilo sklenjeno, da vsi na dostojen način praznujemo Vseslovansko nedeljo dne 21. junija, da manifestiramo našo pripravljenost in pojasnimo cilj kongresa najširšim ljudskim masam.

To moje skromno poročilo bo morda urednik smatral za predolgo, zato upam, da se bodo oglašili še ostali delegatje, ki so morda opazili še marsikaj, česar nisem jaz omenil v tem poročilu.

Frank Oblak.

NAŠ DELEŽ NA DOMAČI FRONTI

V moderni vojni je domača fronta ravno tako važna kot bojna fronta. Danes je tudi civilist vojak. Marsikatero ameriško mesto more kar čez noč postati bojišče. Vsled tega ima vsak državljan ravno tako dolžnosti kot pravice. Tako ima pravico zahtevati, da vlada brani njegov dom, njegova dolžnost pa je s svojimi sosedji in svojo vlado braniti vse bliže v njegovi sosesčini. Vlada skuša zadržati varnost vsaki hiši, toda s tem je zvezanih mnogo težko. The Common Council of American Unity pa bo skušal za vsakega doseči pravico do varstva, toda hoče tudi dobiti njegovo pomoč vladi. Zato, če živite v GREATER NEW YORKU, izpolnite naslednje vprašalno polo in jo pošljite na naslov:

The Common Council for American Unity, 224 - 4th Ave., New York, N. Y.

1. Is there an air warden for the house in which you live?
Yes () No ()
2. Do you know who your air warden is?
Yes () No ()
3. Does he speak your language?
Yes () No ()
4. If he does not, can you understand what he says in English?
Yes () No ()
5. Have you been told where to go for shelter in case of an air raid?
Yes () No ()
6. Does the building in which you live have equipment for fighting fire or incendiary bombs?
Yes () No ()
- Is there a stirrup pump?
Yes () No ()
- If not, is there a hose which can be quickly attached to a water faucet?
Yes () No ()
- Are there some buckets of sand?
Yes () No ()
- Is there a long handled shovel?
Yes () No ()
- Is there a first-aid kit?
Yes () No ()

Kupujte United States Savings Bonds in Stamps!

TO JE KNJIGA

katero boste Z VESELJEM ČITALI

ZIVI IZVIRI

Spisal IVAN MATIČIČ

Knjiga je svojevrsen pojav v slovenski književnosti, kajti v nji je v trinajstih dolgih poglavjih opisanih trinajst rodov slovenskega naroda od davnih početkov v starem slovanskem do današnjega dne. Knjiga je verbo srčno našega življenja in trpljenja, in kadar jo prebere bo vedel o Slovencih več kot mu more nuditi katerikoli naše zgodovinsko delo.

13 POGAVLJ — 413 STRANI V PLATNU VEZANO

Cena \$2. Poštnina plašana

40-LETNO PREISKUŠNJO

IMA

AMERIŠKA BRATSKA ZVEZA

AMERICAN FRATERNAL UNION

ELY, MINNESOTA

KI IMA

22,000 članov in dva milijona

in po dolarjev premoženja.

Organizacija je zanesljiva, nepristranska in zelo priporočljiva zavarovalnica. Zavarujte sebe in svoje otroke pri Ameriški Bratski Zvezi, ki vam nudi poljubno zavarovanje proti bolezni, nesrečam in smrti

Ako je društvo A.B.Z. v vaši naselbini, vprašajte krajevnega tajnika za pojasnila, če ne, pišite na glavni urad, Ely, Minnesota.

KUHARSKA KNJIGA:

Recipes of All Nations

(V angleškem jeziku)

RECEPTI VSEH NARODOV

Stane samo \$2.00

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku, ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi. Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čim bolj izveščati in izpopolniti.

Naročite pri

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.

216 West 18th Street New York, N. Y.

Rojake prosimo, k o pošljejo za naročnino, da se poslužujejo — UNITED STATES — oziroma CANADIAN POSTAL MONEY ORDER, ako je vam le priročno

TRIJE RODOVI

Dogodki iz nekdanih dni. — Spisal: ENGELBERT GANGL

7

Kadar je odpotoval oče z doma, je stopil sin gor na griček poleg domače hiše, koder so rasle slive, ter gledal za odhajajočim toliko časa, dokler se ni zavrila cesta za bližnji gozd ter se izgubila v njega sencih. Njegova duša je hrepenela za njim. Ves svet, kolikor ga vidi Jožek tja do dalekega obzorja ki se staplja s sinjimi gorami v meglenem pasu, bo oče prehojal. Rad bi Jožek gledal s svojimi očmi lepo, veliko zemljo, topajočo veselo in ponosno na strani očetovi od griča do griča, od sela do mesta, od mešita do vasi, od vode do loze — a ostati mora doma in hrepeneti za njim, za očetom.

"Jožek!" ga je zdrnil materin glas.
"Ah!" se je vzravnil sin in odhitel k materi v hišo.
"Tako dolgočas mi je," je zatožila starka.
"Kaj bi vam bilo dolgočas, saj sem jaz doma," je rekel sin.
"Da, zdaj mi pa nič več dolgočas, ko si ti pri meni, Jožek," je rekla mati z mehkim glasom. In nje roka se je spela na njegovo rame in mu gladila bujne, črne lase. "Ah, moj Jožek, moj Jožek!" je vzklikala stara in precej pristavila s smehom: "Vidiš vidiš, kako si mi zrastle! Večji si že od mene in močan in zdrav."

"E, tak sem, no!" je dejal sin in dobro mu je bilo.
Dobro mu je bilo, ko se je čutil gospodarja. Saj mu je naročil oče pred odhodom:

"Pa skrimo pazi, Jožek, da bo vse v redu in da mi ne zatrosi kdo ognja."

In zdaj je pazil, da bo vse v redu, ko se vrne oče, in da nihče ne zatrosi ognja.

Ko se je pa oče vrnil, je bil vesel in zadovoljen; vesel, ker je napravil dobro kupčijo, zadovoljen, ker je našel doma vse v redu, kakor je bil naročil. Zavinsček je pregledal vse v hiši in zunaj hiše. Hodil je počasi od hiše do hleva, od hleva na vrt. A za njim sin. In oče je zadovoljno kimal z glavo. Sin pa se je smejal, pa tudi mati je bila vesela:

"Kaj neda, dobro sva gospodarila!"
"Bo že, bo že!"

Pa kadar je tako dejal stari Zavinsček, je to mnogo pomnilo. Potem je imel oče mnogo pripovedovanja.

Mati in sin sta stihla vanj:

"Kot si hodil, kaj si prodal, kaj kupil, kaj videl, kaj doživljal?" In stari pripovedoval zvesto in natančno ne toliko zaradi žene, temveč v prvi vrsti zavoljo sina.

"Dobro nam bo služilo," si je mislil, "če zve, kako žive in delajo po svetu."

In vedno bolj je mikalo Joška z očetom, vedno nadležneje mu je prihajal, da se ga naposled ni mogel več ubraniti. Fant z osmnajstimi leti in še povrh tak, kakršen je bil njegov Jožek — ta pač ni več samo zato, da bi varoval doma zapeček. Saj bo kmalu dobil list k naboru, in če je dozorel za cesarja, je sposoben tudi, da prisede k očetu in se popelje z njim po kupčiji. Da je bil toliko časa doma, mu ne bo v škodo. Tu se mu je razvil razum, in iz očetovega pripovedovanja že ve po priliki, kako je tam izven Zavinkovcev.

Nekoč po obedu je — kakor navadno — prvi vstal izza mize Jožek ter hotel oditi iz sobe po poslu. Ko je že stal pri vratih in prijel za ključko, izpregovori oče:

"Stoj, Jožek!"

"Sin se obrne k mizi in vpraša: "Kaj bo, oče?"

"Stopi semkaj k meni!" veli oče in se dvigne s stola. Jožek pride prav pred njega in ga vpraša še enkrat:

"Kaj bo, oče?"

"Le stoj," pravi ta, "vse zveš, vse zveš!"

Stari se smeje, položi obe roki na Joškova ramena in ga zasuče zdaj tako, da je bil s hitrom obrnjen k njemu, zdaj tako, da mu je gledal iz oči v oči.

"Kaj pa me tako sučete, oče?" vpraša sin.

Tudi materi se je zdelo čudno. Tudi ona vstane izza mize, se nasloni ob vogel in vpraša moža:

"No reči, kaj misliš?"

"Tako," reče naposled stari in potrepilje sina po rami. "Jutri v mraku bova naložila nekaj svinj — tiste, ki so najbolj rejene, pa jih prepeljeva v Kranj."

V sinu se je nekaj kar potreslo od veselja. z

"In jaz grem z vami?" vpraša.

"Da, ti greš z menoj," odgovori oče mirno in važno.

Joško ni vedel, kaj bi storil od veselja. Nekaj časa je stmel v očeta, potem je upognil kolena in trikrat z dlani udaril po njih pa zraven zaupal: "Juhu, juhu, juhu!" Potem si je mel roke in se zavrtel na peti: "Ah, jutri pa pojdem z očetom v Kranj!"

"Čez teden dni bo tam semenj, in dobro se da tržiti v Kranju s svinjami. Sicer sem pa že davno obljubil prijatelju Valentinu Ribiču, mesarju in gostilničarju, da ma v kratkem pripeljem nekaj dobrega boga. In zdaj je čas, da izpolnim obljubo, sicer si bo mislil prijatelj Valentin Ribič, da je stari Zavinsček pojedel svojo besedo. A to bi mi ne bilo všeč."

"No, no, no," je kimala stara.

"Torej, da dokončamo to reč," je nadaljeval oče, "jutri epolnoči odrineva z doma. Glej, da bo vse pripravljeno; voz in ti. Zase in za svinje bom skrbel sam."

"Dobro oče! Vse bo v redu!"

Jožek je odhitel v hlev. Vzel je ščet in strgalo ter začel snažiti konja, ki sta mrla krmo. Vzdingetavale so lepima vrančema žile v bokih in na vratih, ko jih je čistila vesela Joškova roka.

Pristopil je hlapec in dejal:

"Čakaj, bom jaz, to je moje delo!"

"Ne," ga je zavrnil mladi Zavinsček, "danes ju bom sam, zakaj jutri greva z očetom v Kranj."

Hlapec je odprl na široko usta in se začudil: "O — ho!"

(Nadaljevanje.)

GOVOR MINISTRA GROLA

NA LONDONSKEM RADIU.

(JIC.) — Prometni minister Milan Grol je imel dne 6. maja na londonskem radiu govor, v katerem je med drugim dejal: "Naš narod se ni zastoj upri podpisovanju trojnega pakta. Danes je bolj jasno razvidno, s kom bi Jugoslavija s tem paktom povezala svojo usodo. Nikdar ni mogel biti prijatelj našega naroda, kdor je uničil Beograd in kdor uničuje naš narod."

"Dogodke v Hrvatski je mogla povzročiti samo zločinska drhral italijanskih in nemških plačancev, vstavev in frankovcev, ki so izdali tradicije in življenjski interes Hrvatov in spravili v nevarnost obstoj Srbov v Bosni in Hercegovini. Če to spravim ov zvezo s preganjanjem Slovencev, je razvidno, da je cilj tega načrta izgon Slovanov in čimbolj daleč proč od Jadrana in povzroči krvavih sporov med Srbi in Hrvati. Kadar gledamo na vse te dogodke, moramo neprestano imeti pred očmi peklenski nemški načrt o uničenju in razdelitvi Jugoslavije, ki naj bi spremenil usodo vseh treh narodov, srbskega, hrvatskega in slovenskega."

"Hitlerjev načrt je bil razdelitev Jugoslavije, razdelitev narodov v njej, ne samo Srbov in Hrvatov, temveč tudi Srbov med seboj, da bi nas uničil ne samo z orožjem, in lakoto, temveč tudi z bratoubijalskim klanjem med seboj. Od vseh stvari, ki so v Hitlerjevem načrtu, ne more nobena biti v našem načrtu, ki zahteva celjenje ran, povezane moči, kajti bliža se ura, ko nam bodo potrebne za usodni udarec na sovražnika. Volja naroda, s katero se bo naredilo življenje državne skupnosti Srbov, Hrvatov in Slovencev, naj bi se pokazala v zedinjenju in složni moči vseh, ki se ji bližajo z velikimi koraki."

HRVATI UDARJAJO NA NEMCE

Časopis "Novoje Ruskoje Slovo", ki izhaja v New Yorku, je priobčil 27. aprila sledeči članek:

"Brzobjav iz Berna poroča, da je hrvatska uporniška vojska, ki jo poročilo omenja z imenom "zelena kadera" prisilila marionetskega poglavika Pavelića, "znamenitega" italijansko-nemškega agenta in ubijalca, da je zaprosil Nemce za povečanje okupacijske vojske v Hrvatski. Hrvatski uporniki se bojujejo blizu samega Zagreba in pri Petrovi gori. V njihove vrste stopajo ubežniki iz Paveličeve vojske, ki je bila organizirana za borbo proti Srbom in Jugoslovanom na sploh in proti Rusiji."

Velik del Paveličeve vojske se ni zbral v Hrvatski, temveč v Italiji, pod poveljstvom italijanskih častnikov in v italijanskih vojaških taboriških. Ante Pavelić razpolaga v Hrvatski z najmočnejšo vojsko, ki so jo privabili z obljubljanjem visokih plač, z dovoljevanjem plenjenja in sprejemanja podkupnin. Imenujejo se vstasi. Ta sodruga se gnjuje hrvatskemu narodu, kot se gnjuje srbskemu narodu, ki jo vodi v Rusom.

Zaslepljeni s svojo lastno propagando so Nemci in Ante Pavelić skupaj s Slavkom Kvaternikom začeli povečevati vstasko "vojsko" s silo priganjati vanjo širše narodne sloje in jih poditi v boj proti Mihajloviću in Rusom.

Rezultat je bil tak, kakršen se je pričakoval: Hrvati so postavili svojo lastno uporniško vojsko, ki se bori proti Nemcem, Italijanom in Madžarom.

Srbija je v ognju četniškega gibanja, Hrvatska je zeleno-kadrovska, v karpatske gore so se umaknili karpatski Rusi, a Bolgari beže k generalu Mihajloviću ali v svoje lastne planine.

Upor v Hrvatski ima silen pomen tudi za bolgarsko narodno zibanje. Boris in Nemei so vodili propagando sklenjenj se na srbsko-hrvatska nasprotja in poudarjajo, da "med Jugoslovani sploh ni soglasja." Sedaj je prišel smrtni udarec za to propagando. Jugoslovani so se združili v borbi proti Nemcem, Italijanom in Madžarom in odprli vrata bolgarskim rodoljubom, da se tudi oni pridružijo južnemu Slovanstvu in Slovanom sploh.

Vstaja na Hrvatskem ima tudi važen vojaški pomen, kajti z njo so ogrožene zveze Nemcev s Srbijo in desno krilo zasedne nacijske vojske, ki se boji proti gen. Mihajloviću.

Razen tega Hrvati, namesto da bi pomagali Nemcem na ruskem bojišču, vežejo nemške divizije v Hrvatski.

Nedvomno so hrvatsko vstajo, ki je prišla nepričakovano za Nemce, in za zunanji svet, pripravili in organizirali Hrvati sami. Ljudje, ki jo vodijo in katerih imena navaja brzobjavno poročilo, so v širokih hrvatskih narodnih slojih silno priljubljeni. Narodni kmečki

pesnik Mihovil Pavlek-Miskin, načelnik kmečke zadruge Jančkovč in Ljudevit Tomašić — vsi močje velikega pomena, ki predstavljajo razpoloženje hrvatskega stanu, ki je skoraj vse organizirano v stranki dr. Maček, neustrašnega hrvatskega voditelja, ki ga sedaj mučijo Nemci. Zdi se, da je prišla balkanska spomlad, v znamenju vstaje južnih Slovanov.

Kaj muči Hitlerja.

(JIC.) — Naciji so sporočili, da so njelj gen. Mihajlovića, voditelja nepremagljivih jugoslovanskih borcev za svobodo.

To je bila za Hitlerja sijajna novica. Že leto dni zapleta Mihajlovič s svojimi junaki v boj nemške divizije, ki jih Hitler tako krvavo potrebuje, neke drugje. Dokler je Mihajlovič svoboden, položaj Nemcev na Balkanu ne bo siguran. (Res, vest ki so jo Nemci objavili, je bila od sile. Potem pa pride druga vest: hops, pardon, ujetnik ni bil gen. Mihajlovič. Ujeli smo nekega Dančiča, ali kako že. Ne vemo natančno ker — nam je takoj pobegnil.)

Nacijskemu režimu se hudo mudi. (Ne vemo, če je pri tem imel Hitler svoje prste vmes, a slišimo ga, kako kriči: "Kako ste mogli ustreliti takega kozla!")

Ja, pa so imeli važnega ujetnika, silno važnega. Stražili so ga kar se da, 48 ur. Potem so ga pa pustili, da je pobegnil — in še nekoga vzel s seboj. Hops

NOVA IZDAJA

Dobri Atlas je nujno potreben

... in ravno v HAMMONDOVEM NOVEM Svetovnem Atlasu

NAJDETE ZEMLJEVIDE, KI SO TAKO POTREBNI, DA MORETE SLEDITI DANAŠNJIM POROČILOM

Zbirka nanovo in lepo tiskanih zemljevidov v 7 barvah, kaže svet, kakoršen je danes in vam pomaga razumeti zgodovinsko važno delovanje diktatorskih in demokratskih vlad.

NEKAJ POSEBNIH VAZNOSTI

Sestav sveta — abecedni seznam dežel, provinc — navaja površino, prebivalstvo, glavna mesta in kraj na zemljevidu.

Seznam mest in trgov — navaja ime kraja, okraj, in državo, prebivalstvo in kraj na zemljevidu.

Zastave vodilnih držav — v polnih barvah, vsega skupaj 56; cela vrsta narodnih barv.

ILUSTRACIJE — 45 skrbno izbranih resničnih fotografij iz vseh krajev sveta.

NOVO LJUDSKO ŠTETJE — Uradne številke glavnih mest in trgov v Združenih državah in kaže primerjavo s starim štetjem.

Svet pripada ljudem, katerih radovednost nima obzorja

Ta atlas, ki sam sebe popravlja, ima namen rešiti marsikatero napačno ali vprašanje, ki nastanejo v raznih razgovorih. Strani so skladišče svetovnega znanja in podajajo razsežnost zemlje, prvine sončnega sistema, pokrajine in globoko oceanor in jzer, dolgotrajnejši rek in prekopov, površino poglavitnih otokov in visokost svetovnih gor. Tu so odgovori na mnoga današnja vprašanja.

Naročite pri:

Slovenic Publishing Company
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

SEDAJ

40 centov

PO POŠTI
V URADU — 35 CENTOV

48 VELIKIH STRANI

SMRTNA KOSA

Dne 2. maja je v E. Helena, Mont. umrla Mary Strajnar, v starosti 48 let in doma iz Novoga mesta. Zapušča moža in dva sinova. — Dne 1. maja je istotam umrl. zadet od srčne kapi Lovro Jeraj. Star je bil okrog 60 let in doma iz Blatne Brezovice. Zapušča ženo, sina in hčer.

KUPUJTE

UNITED STATES SAVINGS BONDS in STAMPS

— pardon!
(Ta že v tretjem kolenu ni bil v rodu z Mihajlovičem. Bil je kvizlinski polkovnik. Miša Masalović, kvizlinski pomočnik kvizlinskega generala Milana Nedića. Pravijo Nemci: samo demokracije se lahko uračunajo ...)

V Beogradu imajo Nemci štiri vrste policije, ki druga druga tako mečejo polena pod noge, da so iz nemške uprave napravile tako godljo, da bi o njej vsak Hitlerjev malikovelec dejal, da je mogoča samo v dekadentnih in birokratskih demokracijah.

Naciji so zaprli vse sorodnike generala Mihajlovića, do katerih so le mogli priti in rod-bine štirideskih njegovih častnikov. In kaj so imeli od tega: sabotaža in upori vsevppek, hujše celo kot lanskega junija.

Takih stvari Hitler ni pričakoval. Mihajlovič in njegovi junaki so vtelesenje tega, čegar se Hitler po pravici boji — mož z ideali, ki za njih nikdar ne more reči, da so premagani.

"N. Y. Post."

TAKO GOVORE NEMCI

Umor kancelarja Dollfussa. — Globoko pretresen od vesti, da je kancelar Dollfuss padel kot žrtev nizkotne zarote, čutim potrebo, da izrazim Vaši eks-cellenci svoje najgloblje sožalje. — Brzobjav preda. Hindenburga preda. Miklasu 26. julija 1934.